

ผลงานรายบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีจากรายรับ
เฉพาะอัตราค่าบริการสำหรับการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

จัดทำโดย นางสาวรัตนวดี นิลวณิชย์
รหัส 9916

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2567

ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

ผลงานรายบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต
จากรายรับเฉพาะอัตราค่าบริการสำหรับการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

จัดทำโดย นางสาวรัตนาวดี นิลวณิชย์
รหัส 9916

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2567

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารผลงานรายบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหาร
ระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ.....

(อาจารย์สุชาดา ไทยบรรเทา)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(อาจารย์จุฬา สุขมานพ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(อาจารย์บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากรายรับ เฉพาะอัตราค่าบริการสำหรับการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นการศึกษานโยบายการใช้มาตรการทางภาษีสรรพสามิตในการจัดเก็บภาษีจากกิจการโทรคมนาคม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนวทางจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากรายรับ เฉพาะอัตราค่าบริการสำหรับการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยจัดเก็บเฉพาะในส่วนจากรายรับที่ใช้การโทรเท่านั้น ซึ่งจะ ไม่รวมถึงการใช้อินเตอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือ เพื่อเป็นการขยายฐานภาษีในการจัดเก็บจาก สินค้าหรือบริการที่มีการใช้งานปริมาณมากจนเข้าข่ายลักษณะฟุ่มเฟือย และมุ่งหวังให้มีการบริโภคลดลง ไม่เกิด กระจายตัวเหมือนเช่นปัจจุบัน

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของกรมสรรพสามิตจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หมวดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรักษาความยั่งยืน ทางการคลัง พันธกิจกรมสรรพสามิต ด้านที่ 1 จัดเก็บภาษีเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเน้น ESG/BCG ยุทธศาสตร์ที่ 1 ดำเนินนโยบายเพื่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เสริมสร้างเสถียรภาพทางการคลังให้ยั่งยืน และยุทธศาสตร์ กรมสรรพสามิต ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการและบุคลากรสู่ความยั่งยืนในทุกมิติ ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างมาตรฐานการ ดำเนินงานอย่างมีธรรมาภิบาล และสนับสนุนยุทธศาสตร์ EASE Excise กรมสรรพสามิต ประจำปี พ.ศ. 2567 ขับเคลื่อน เศรษฐกิจด้วยภาษีสรรพสามิต มุ่งเน้นสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล สร้างมาตรฐานสากล (ESG) เดินหน้า ประเทศไทยสู่ความยั่งยืน พันธกิจที่ 1 จัดเก็บภาษีเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเน้นสิ่งแวดล้อม ESG /BCG เพิ่ม ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเพื่อสร้างฐานรายได้ให้รัฐ และพันธกิจที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานทุกกระบวนการ โดยปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้สถานะเศรษฐกิจของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ หดตัวลง ประกอบกับสถานการณ์การสู้รบระหว่างสหพันธรัฐเซียกับยูเครน และรัฐอิสราเอลกับสาธารณรัฐอิสลาม อิหร่านที่ยังคงยืดเยื้อส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างกับทุกประเทศ ประเทศไทยที่ยังมีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจแบบค่อย เป็นค่อยไป ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ประชาชนมีความสามารถทางการบริโภคลดลงซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้กรม สรรพสามิตไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าหมาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีได้ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 15.85 อันเนื่องมาจากการลดอัตราภาษีดีเซล ซึ่งกรมสรรพสามิตสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันและ ผลิตภัณฑ์น้ำมันคิดเป็นร้อยละ 42 ของสินค้าและบริการที่จัดเก็บภาษีทั้งหมด สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มี แนวโน้มจะจัดเก็บภาษีสินค้าเบียร์ สุรา และยาสูบ ได้ลดลง จากเหตุผลที่ผู้ประกอบการแจ้งว่ามีการสั่งซื้อ

ลดลงทำให้ลดจำนวนการผลิตลงเป็นผลให้มีการชำระภาษีตามกำลังการผลิต และจากข้อมูลมีการบริโภคยาสูบในอัตราที่สูงขึ้น ในทางตรงข้ามสามารถจัดเก็บภาษีได้ลดลง ทั้งนี้ เนื่องจากการทะลักเข้าของยาสูบที่ผิดกฎหมายเข้าประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของกรมสรรพสามิตมีนโยบายในการเร่งปราบปรามผู้นำเข้ายาสูบผิดกฎหมายอย่างเร่งด่วน จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า กรมสรรพสามิตอาจจะต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับภารกิจเพื่อจะสามารถดำเนินการจัดเก็บภาษีให้ได้ตามเป้าหมาย

ด้วยสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนอกจากการนำกลยุทธ์มาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดในการนำเสนอ “แนวทางการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากรายรับเฉพาะอัตราค่าบริการสำหรับการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่” จากข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่จัดสรรสะสมรวม 138,070,397 ล้านเลขหมาย และรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปทั่วประเทศประมาณ 65.9 ล้านคน มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 59.0 ล้านคน (89.5%) สำหรับการใช้โทรศัพท์มือถือมีผู้ใช้อยู่ที่ 62.9 ล้านคน (95.5%) ในส่วนของการมีโทรศัพท์มือถือ 58.2 ล้านคน (88.4%) ทำให้เห็นว่าแนวโน้มการเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือทั่วโลกนั้นมีมากกว่าคนละ 1 เครื่อง คนไทยเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือสูงถึง 136.5% อยู่ในอันดับที่ 18 ซึ่งอาจจะทำให้การใช้โทรศัพท์มีมากเกินไปจนความจำเป็น ดังนั้น หากพบว่าการใช้โทรศัพท์ที่ทำให้เกิดการใช้ที่มากเกินไปจนความจำเป็น รัฐบาลก็ควรจะมีการพิจารณากลับมาจัดเก็บภาษีจากโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถืออีกครั้งในรูปภาษีสรรพสามิต เพื่อลดการบริโภคหลังจากที่ได้เคยจัดเก็บมาในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2551

ในการพิจารณาจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับกิจการโทรคมนาคมควรอยู่บนพื้นฐานที่ว่า ผู้บริโภคต้องไม่รับภาระเพิ่มขึ้นเมื่อมีการจัดเก็บภาษี ประชาชนจะไม่ได้รับผลกระทบอะไรหรือได้รับผลกระทบเบาบางที่สุด ระบบภาษีควรมีลักษณะสร้างความเป็นธรรมในการประกอบธุรกิจ ผู้เสียภาษีจะต้องเสียภาษีในอัตราที่เท่ากันตามหลักความเท่าเทียม ผู้ศึกษาจึงนำเสนอแนวทางเลือกการจัดเก็บภาษีไว้ 3 แนวทาง ประกอบด้วย แนวทางที่ 1 จัดเก็บภาษีจาก “รายรับอัตราค่าโทร” ตามโปรโมชั่นที่บริษัทกำหนด โดยจัดเก็บภาษีตามมูลค่าในอัตราร้อยละ 2 แนวทางที่ 2 จัดเก็บภาษีจาก “รายรับอัตราค่าโทรเกินจากโปรโมชั่น” โดยจัดเก็บภาษีตามมูลค่าในอัตราร้อยละ 2 และแนวทางที่ 3 จัดเก็บภาษีจาก “รายรับอัตราค่าโทรเกินจากโปรโมชั่น และค่าใช้บริการเสริม” โดยจัดเก็บภาษีตามมูลค่าในอัตราร้อยละ 2 และให้มีการนำส่งรายได้จากการจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 0.05 ให้แก่กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการส่งเสริม ดูแลสุขภาพประชาชนและกิจการอื่น จะเป็นการสร้างประโยชน์และผู้ประกอบการได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งหากมีการดำเนินการต้องมีการศึกษาประโยชน์ที่จะได้รับในรูปแบบของรายได้ ข้อดีข้อเสียจากการดำเนินการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดเก็บภาษีและอัตราภาษีที่เหมาะสมก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเลือกแนวทางใดจะสามารถทำให้รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากรายรับ เฉพาะอัตราค่าบริการสำหรับการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหาร ระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99 จัดโดยวิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ประจำปี 2567 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบการพิจารณาเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหารของ กรมสรรพสามิต การจัดทำรายงานฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยคำแนะนำ ให้คำปรึกษา และชี้แนะวิธีการคิดนำเสนอแนวทาง ในการจัดทำข้อเสนอ ซึ่งทำให้การศึกษาดำเนินไปอย่างมีทิศทางและมีความสมบูรณ์ชัดเจน ในการนี้ ข้าพเจ้าจึงขอ ขอบพระคุณท่านอาจารย์สุชาติ ไทยบรรเทา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ท่านอาจารย์จุฬา สุขมานพ และท่านอาจารย์ บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตลอดจนจนคณาจารย์ของหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงทุกท่าน ที่ได้ร่วมถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งคณะเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือนที่ดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความดูแลตลอดระยะเวลาการฝึกอบรมเป็นอย่างดี เพื่อนำไปใช้ ประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารสำหรับผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐ ข้าพเจ้าจึงขอกราบขอบพระคุณ ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณท่านอธิบดีกรมสรรพสามิต ท่านที่ปรึกษา และท่านรองอธิบดี ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน ที่ให้โอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ และคุณธรรม รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดทำรายงานฉบับนี้ได้อย่างสมบูรณ์ จึงหวังเป็นอย่าง ยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของกรมสรรพสามิต และบุคคลที่สนใจ หากมีข้อบกพร่อง ประการใดข้าพเจ้าขอน้อมรับไว้ทุกประการ

สุรัตน์วดี นิลวนิชย์

14 พฤษภาคม 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ซ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	7
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	9
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	11
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	11
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	18
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	24
3. แผนพัฒนาตนเอง	26
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	26
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	27
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	27
บรรณานุกรม	44
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	45

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 1	ภาพยุทธศาสตร์ EASE Excise กรมสรรพสามิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง พันธกิจกรมสรรพสามิต และยุทธศาสตร์ กรมสรรพสามิต 5 ปี	5
ภาพที่ 2	ภาพยุทธศาสตร์ EASE Excise กรมสรรพสามิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	6

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 กำหนดประเด็นการศึกษา

ข้อเสนอโครงการ “แนวทางการจัดเก็บภาษีจากรายรับอัตราค่าใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่”

2.1.1 ปัญหา ความท้าทายที่เลือกศึกษา

โลกให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีช่วยอำนวยความสะดวกและเพิ่มประโยชน์ให้กับการดำรงชีวิตมนุษย์มากขึ้น มีการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้งานให้เกิดความพอใจมากที่สุด เครื่องมืออำนวยความสะดวกที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์ย่อมควบคู่มากับพิษภัย ที่มีการกล่าววว่า “โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือ โทรศัพท์มือถือ” เป็นปัจจัยที่ทำให้ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ก็คงไม่ผิด ประโยชน์จากการทำงานของโทรศัพท์มือถือมีเพิ่มมากขึ้นตามวิวัฒนาการทางความคิดของมนุษย์ ด้วยนวัตกรรมความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล (digital economy) ส่งผลให้บริษัทผู้ผลิตปรับตัวและแข่งขันกันผลิตโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ๆ แทนรุ่นเก่าที่ล้าสมัยลงอย่างรวดเร็ว และการแข่งขันด้านราคาที่ลดต่ำลงจนผู้บริโภคทุกระดับสามารถเป็นเจ้าของได้ทำให้ผู้ใช้เปลี่ยนโทรศัพท์มือถือกันบ่อยเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีตอบสนองความต้องการการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือ โทรศัพท์มือถือโดยเฉพาะสมาร์ตโฟนมีบทบาทอย่างมาก นอกจากความสามารถพื้นฐานของโทรศัพท์ไม่ว่าจะเป็นการส่งข้อความ SMS MMS ปฏิทิน นาฬิกาปลุก เครื่องคิดเลข ตารางนัดหมาย เกมส์ กล้องถ่ายภาพ ดูหนัง วิทยุ เครื่องเล่นเพลง แล้วยังมีคุณสมบัติที่เพิ่มขึ้นมาเพื่อตอบโจทย์การใช้งาน เช่น โทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ต (Line) การประชุมแบบ VDO Call การประชุมผ่านโปรแกรม Zoom meeting Microsoft Team การเล่นเกมผ่านสมาร์ตโฟน การทำงานผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น GPS Tik Tok facebook Line Instragram True money Google Map Thai ID เป้าดัง เป็นต้น

รายงานเทรนด์โลกดิจิทัลปี 2024 ข้อมูลสถิติของประเทศไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 63.21 ล้านคน โดยที่อัตราการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 88.0 ซึ่งในแต่ละวันคนไทยใช้เวลากับการท่องโลกอินเทอร์เน็ตนานถึง 7 ชั่วโมง 58 นาที โดย 5.02 ชั่วโมง มาจากการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านมือถือ ซึ่งเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมในการใช้งานประจำปี 2024 คือ Chrome ... (สรุปเทรนด์ดิจิทัล : https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_8114419, https://www.matichon.co.th/social/news_4445275) และจากข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2567 มีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่จัดสรรสะสมรวม 138,070,397 ล้านเลขหมาย (1) (บันทึกโดย : สำนักบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม หมายเลขโทรศัพท์ วันที่บันทึก : 18/3/2567) และรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ทำการสำรวจพบว่า ประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปทั่วประเทศประมาณ 65.9 ล้านคน มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 59.0 ล้านคน (89.5%) สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตมือถือผู้ใช้โทรศัพท์มือถืออยู่ที่ 62.9 ล้านคน (95.5%) ในส่วนของการมีโทรศัพท์มือถือ มีผู้มีโทรศัพท์มือถือ 58.2 ล้านคน (88.4%) โดยมีผลเพิ่มขึ้นจากไตรมาส 3 (ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ฐานเศรษฐกิจออนไลน์ 1 มี.ค. 2567) ในเดือนมกราคม 2565 โลกเรามีผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือรวมกว่า 5.31

พันล้านคน หรือ 67.1% ของประชากรโลกทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง +1.8% หรือกว่า 95 ล้านคน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แต่จำนวนโทรศัพท์มือถือที่มีการเชื่อมต่อใช้งานจริงนั้นสูงกว่า 8.28 พันล้านเครื่อง ซึ่งก็เติบโตจากปีที่ผ่านมาถึง 2.9% ทั่วโลก เป็นอุปกรณ์มือถือในรูปแบบสมาร์ทโฟน 76.9 % อีก 19.5% เป็นโทรศัพท์แบบปุ่มกดโลกเก่าอยู่ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่าแนวโน้มการเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือทั่วโลกนั้นมีมากกว่าคนละ 1 เครื่อง ค่าเฉลี่ยในการเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือทั่วโลกอยู่ที่ 104.6% ส่วนคนไทยเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือสูงถึง 136.5% อยู่ในอันดับที่ 18 (อ้างอิงจาก : everyday marketing) โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดในโลกเป็นคนฮ่องกงมีเปอร์เซ็นต์การถือครองโทรศัพท์มือถือกว่า 181.9% หรือแทบจะคนละ 2 เครื่อง ซึ่งจากข้อมูลแสดงว่าคนไทยมีโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือเฉลี่ยมากกว่า 1 เครื่อง (ข่าวสาร 20/09/2565 สถิติการใช้โทรศัพท์มือถือของคนไทย <https://future-s.co.th/th/news/20092022-01/>) ซึ่งอาจจะทำให้การใช้โทรศัพท์มีมากเกินไปจนความจำเป็น ดังนั้น หากพบว่าการใช้โทรศัพท์ที่ทำให้เกิดการใช้ที่มากเกินไปจนความจำเป็น รัฐบาลก็ควรจะมีการพิจารณากลับมาจัดเก็บภาษีจากโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถืออีกครั้งในรูปภาษีสรรพสามิต เพื่อลดการบริโภคหลังจากที่ได้เคยจัดเก็บมาในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2551

2.1.2 สภาพของปัญหาที่ผ่านมา และแนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือ คือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการสื่อสารสองทางผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้คลื่นวิทยุในการติดต่อกับเครือข่ายโทรศัพท์มือถือโดยผ่านสถานีฐาน โดยเครือข่ายของโทรศัพท์เคลื่อนที่แต่ละผู้ให้บริการจะเชื่อมต่อกับเครือข่ายของโทรศัพท์บ้านและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ให้บริการอื่น ความสามารถในการใช้งานของโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีเพิ่มมากขึ้นจึงมีลักษณะคล้ายกับคอมพิวเตอร์พกพา โทรศัพท์เคลื่อนที่เครื่องแรกถูกผลิตและออกแสดงใน พ.ศ. 2516 โดย มาร์ติน คูเปอร์ (Martin Cooper) นักประดิษฐ์จากบริษัทโมโตโรลา ในชื่อ โมโตโรลา ไดนาแท็ค เป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ขนาดใหญ่ที่มีน้ำหนักประมาณ 1.1 กิโลกรัม ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ LTE หรือ Long Term Evolution ได้มีการพัฒนาในเรื่องความเร็วในการรับส่งข้อมูล ที่ทำได้เร็วขึ้นถึง 100 Mbps สามารถใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการดูไฟล์วีดิโอออนไลน์ด้วยความคมชัด ไม่มีการกระตุก การสื่อสารข้ามประเทศ อย่างโทรศัพท์แบบเห็นหน้ากันแบบโต้ตอบทันที (Video Call) หรือจะเป็นการประชุมผ่านโทรศัพท์ (Mobile) สามารถเชื่อมต่อข้อมูล 3 แบบ ภาคพื้นดิน CDMA PAP และการเชื่อมต่อ Wi-Fi เพื่อการเชื่อมต่อภาพและเสียงเป็นข้อมูลเดียวกัน(สารานุกรมเสรี วิกีพีเดีย <https://th.wikipedia.org/wiki/โทรศัพท์เคลื่อนที่> และ <https://th.wikipedia.org/wiki/5>) มีการพัฒนาเรื่อยมาจนปัจจุบันมีการพัฒนาต่อยอดก้าวสู่ยุค 5G ซึ่งเป็นคลื่นลูกใหม่มาแรงทั้งในกลุ่มผู้บริโภค และภาคอุตสาหกรรม ด้วยความเร็ว 50 Mbit/s ถึง 2 Gbit/s และอาจเพิ่มขึ้นสูงกว่า 100 Gbit/s ในอนาคต มีคุณสมบัติสำคัญ 3 ข้อ คือ 1) รองรับการรับส่งข้อมูลความเร็วสูง enhanced Mobile Broadband 2) รองรับการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์จำนวนมากขึ้น massive Machine Type Communications และ 3) ความหน่วงต่ำ Ultra-reliable and Low Latency Communications คุณสมบัติทั้งหมดของ 5G นั้น ตอบสนองต่อความต้องการเชื่อมต่อเครื่องจักรสู่เครื่องจักร หรือ

เครื่องจักรสู่อุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อการทำงานอัตโนมัติ มีการรับส่งข้อมูลแบบเรียลไทม์ Big Data และแนวทางการใช้งานอื่น ๆ อีกมาก ตามแนวทาง Industrial Internet of Things (IIoT) ซึ่งจะช่วยยกระดับอุตสาหกรรมให้ก้าวหน้าไปจากที่ผ่านมาเป็นอย่างมาก IHS Markit สำนักวิเคราะห์ตลาดจากอังกฤษ คาดการณ์ว่า ในปี 2035 เครือข่าย 5G จะนำมาซึ่งการเติบโตของเศรษฐกิจทั่วโลกเป็นเม็ดเงินสูงถึง 13.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นมูลค่าจากภาคอุตสาหกรรมการผลิตถึง 4.7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 1 ใน 3 จากทั้งตลาดโลก

(<https://www.mreport.co.th/experts/technology/208-เทคโนโลยี-5G-วิวัฒนาการ>)

สำหรับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2563 กสทช. ได้ประกาศจัดประมูลใบอนุญาตคลื่นความถี่ 700 เมกะเฮิร์ตซ์ ความกว้าง 2x5 เมกะเฮิร์ตซ์ จำนวน 3 ใบอนุญาต, คลื่นความถี่ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ ความกว้าง 2x5 เมกะเฮิร์ตซ์ จำนวน 7 ใบอนุญาต, คลื่นความถี่ 2600 เมกะเฮิร์ตซ์ ความกว้าง 10 เมกะเฮิร์ตซ์ จำนวน 19 ใบอนุญาต และใบอนุญาตคลื่นความถี่ 26 จิกะเฮิร์ตซ์ ความกว้าง 100 เมกะเฮิร์ตซ์ จำนวน 27 ใบอนุญาต เพื่อรองรับการขยายตัวทางโทรคมนาคมและเตรียมความพร้อมให้กับเทคโนโลยี 5 G โดยมีผู้ให้บริการเครือข่ายโทรคมนาคมประมูลใบอนุญาตคลื่นความถี่ มีดังนี้

- ใบอนุญาตคลื่นความถี่ 700 เมกะเฮิร์ตซ์ กสท โทรคมนาคม ผู้ให้บริการ My by CAT ชนะการประมูลจำนวน 2 ใบอนุญาต และ เอไอเอส ชนะการประมูล 1 ใบอนุญาต
- ใบอนุญาตคลื่นความถี่ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ ไม่มีผู้เข้าร่วมการประมูลในครั้งนี้
- ใบอนุญาตคลื่นความถี่ 2600 เมกะเฮิร์ตซ์ เอไอเอส ชนะการประมูลจำนวน 10 ใบอนุญาต และ ทรูมูฟเอช ชนะการประมูลจำนวน 9 ใบอนุญาต
- ใบอนุญาตคลื่นความถี่ 26 จิกะเฮิร์ตซ์ เอไอเอส ชนะการประมูลจำนวน 12 ใบอนุญาต, ทรูมูฟเอช จำนวน 8 ใบอนุญาต, ทีโอที จำนวน 4 ใบอนุญาต, ดีแทค จำนวน 2 ใบอนุญาต และเหลือว่างอีก 1 ใบอนุญาต โดยเมื่อรวมเงินค่าประมูลใบอนุญาตทั้งหมดเป็นเงินทั้งสิ้น 100,193 ล้านบาท

1. AIS ทำข้อตกลงร่วมกับโทรคมนาคมแห่งชาติ แบ่งคลื่น 700 จำนวนครึ่งหนึ่งของที่ประมูลมา (ปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการรอลงนามข้อตกลงสัญญา)

2. AIS ได้เช่าคลื่น 2100 ของโทรคมนาคมแห่งชาติ (สัญญาสัญญาเช่า 2568)

3. TRUE ได้เช่าคลื่น 850 ของโทรคมนาคมแห่งชาติ (สัญญาสัมปทาน 2568)

4. DTAC ชนะในการเสนอเช่าคลื่น 2300 ของโทรคมนาคมแห่งชาติ (สัญญาสัญญาเช่า 2568)

5. ภายหลังได้มีการควมรวมการบริหารงานของ TRUE - DTAC ทำให้ DTAC อยู่ภายใต้การบริหารงานเดียวกันกับ TRUE บริษัท ทรู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TUC) โดยนับผู้ใช้บริการโครงข่ายของทั้ง 2 เครือข่ายร่วมกันโดยปริยาย (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี โทรคมนาคมในประเทศไทย บทความ <https://th.wikipedia.org/wiki/โทรคมนาคมในประเทศไทย>)

สภาพปัญหาที่ผ่านมา

กรมสรรพสามิตเริ่มจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากกิจการโทรคมนาคม เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2546 โดยในขณะนั้นได้มีการออกพระราชกำหนดสองฉบับคือพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2527 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 โดยกิจการโทรคมนาคมได้ถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตตามพิกัดอัตราภาษีตอนที่ 12 กิจการที่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐ ประเภทที่ 12.01 อัตราภาษีสรรพสามิตตามมูลค่าร้อยละ 50 และได้มีออกประกาศกระทรวงการคลังเพื่อลดอัตราภาษีสรรพสามิตโดยกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่และวิทยุโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ (โทรศัพท์เคลื่อนที่) ให้จัดเก็บจาก “รายรับการให้บริการโทรศัพท์ภายในประเทศ” และ “รายรับการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศเฉพาะในส่วนที่เป็นรายรับภายในประเทศ” ในอัตราตามมูลค่าร้อยละ 10 ส่วนรายรับอื่น ๆ ให้ยกเว้นภาษี สำหรับกิจการโทรศัพท์พื้นฐานให้จัดเก็บจาก “รายรับจากการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศเฉพาะในส่วนที่เป็นรายรับภายในประเทศ” ตามมูลค่าร้อยละ 2 ส่วนรายรับอื่น ๆ ให้ยกเว้นภาษี ให้หักค่าภาษีสรรพสามิตออกจากส่วนแบ่งรายได้ที่คู่สัญญาภาคเอกชน (บริษัทเครือข่าย) ต้องนำส่งให้บริษัท ทีโอทีคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อให้คู่สัญญาภาคเอกชน (บริษัทเครือข่าย) มีภาระเท่าเทียมตามสัญญาความร่วมมือให้มีการผลิตรายการให้แก่ประชาชนผู้บริโภค โดยส่วนแบ่งรายได้ที่เหลือตามสัญญาให้คู่สัญญาภาคเอกชนนำส่งแก่บริษัท ทีโอทีคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ต่อมา คณะรัฐมนตรีในสมัยรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี เห็นว่า การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากกิจการโทรคมนาคมโดยให้นำค่าภาษีสรรพสามิตที่ได้เสียไว้ไปหักออกจากค่าสัมปทานเป็นนโยบายที่ไม่เหมาะสม คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2550 ให้ยกเลิกการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่คู่สัญญาภาคเอกชนนำค่าภาษีสรรพสามิตไปหักออกจากส่วนแบ่งรายได้ที่ต้องนำส่งให้คู่สัญญาภาครัฐ (บริษัท ทีโอทีคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) และให้กระทรวงการคลังพิจารณากำหนดอัตราภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากบริการกิจการโทรคมนาคมในอัตราร้อยละศูนย์ โดยให้บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) พิจารณาจ่ายเงินปันผลให้กระทรวงการคลังเพิ่มขึ้นเพื่อชดเชยรายได้ภาษีสรรพสามิตที่ขาดไป และต่อมากระทรวงการคลังได้ออกประกาศลดอัตราภาษีสรรพสามิต โทรคมนาคมให้เหลือร้อยละศูนย์ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2550 ทำให้รายได้ภาษีจากกิจการโทรคมนาคมของกรมสรรพสามิตลดลงปีละประมาณ 15,000 ล้านบาท

ประเทศส่วนใหญ่มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือสัมปทานซึ่งในบางประเทศไม่ได้เปิดเผยให้ทราบเป็นการทั่วไปและรวมถึงข้อมูลรายได้จากค่าสัมปทานที่เข้าสู่รัฐเช่นกัน อย่างไรก็ตามพอจะได้ข้อมูลบางส่วน ดังนี้

- กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ 2 ของรายได้จากการประกอบกิจการ

- ประเทศกำลังพัฒนาอยู่ที่เฉลี่ยประมาณร้อยละ 7.5 ของรายได้จากการประกอบกิจการ

ประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดภาษีเฉพาะสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่เนื่องจากเห็นว่าส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในฐานะที่เป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ แต่มีบางประเทศที่จัดเก็บภาษีสำหรับภาคกิจการโทรคมนาคม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศกำลังพัฒนาหากเปรียบเทียบเหตุผลของการจัดเก็บภาษีจากกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยกับต่างประเทศ จะพบว่าการจัดเก็บภาษีจากกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตพ.ศ.2527 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตพ.ศ.2527 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2546 และแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อกลไกการบริหารรายได้ภาครัฐ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนทางการคลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดแข่งขันเสรีกิจการโทรคมนาคมและการขยายฐานภาษีสรรพสามิตเพื่อควบคุมการบริโภคบริการบางประเภทที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และบริการบางประเภทที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในขณะที่การจัดเก็บภาษีจากกิจการโทรคมนาคมในต่างประเทศจัดเก็บโดยมีเหตุผลเพื่อเป็นการหารายได้ให้รัฐบาล และเหตุผลเนื่องจากการใช้บริการสิทธิประโยชน์พิเศษที่ได้รับจากภาครัฐจึงให้มีการจัดเก็บภาษี แต่มีความต่างกับประเทศไทยตรงที่รัฐบาลในต่างประเทศไม่ได้ให้ผู้ประกอบการ (บริษัทเครือข่าย) ได้รับสัมปทาน ดังนั้น การจัดเก็บภาษีจากกิจการโทรคมนาคมในต่างประเทศจึงไม่ได้เป็นการปิดกั้นผู้ประกอบการรายใหม่ที่จะเข้ามาในระบบ (วารสารบริหารธุรกิจ, ปีที่ 39 ฉบับที่ 150, เมษายน-มิถุนายน 2559 ดร.ธำรงค์ศักดิ์ เสวตเลข อาจารย์ประจำภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่าง (Selective Sale Tax) ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าสินค้าและบริการทั่วไป (General Sale Tax) มีลักษณะเป็นภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) ซึ่งมีการจัดเก็บจากผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้า ผู้ประกอบการที่ให้บริการ ผู้นำเข้า หรือผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต โดยทั่วไปแล้วมักเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดเก็บ 2 ประการ ได้แก่ ๑) การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพื่อนำมาใช้เป็นรายได้ของรัฐ ภายใต้หลักของการกระจายรายได้ซึ่งมักจะดำเนินการผ่านการจัดเก็บภาษีโดยใช้ฐานภาษีตามมูลค่ากับสินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย (Luxury Excise Tax) และ ๒) การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพื่อควบคุมและลดการบริโภคควบคู่ไปกับการสะท้อนผลกระทบต่อภายนอกเชิงลบ (Negative Externalities) ที่เกิดขึ้นจากการบริโภคสินค้าและบริการในกลุ่มที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน (Sumptuary Excise Tax)

แม้จะมีการกำหนดให้การจัดเก็บภาษีจากกิจการโทรคมนาคมในอัตราร้อยละศูนย์ ในตอนที่ 20 ของบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต ท้ายพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากการกิจการดังกล่าว ข้อมูลปัจจุบัน (กุมภาพันธ์ 2567) พบว่ามีปริมาณการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่รวม 138,070,397 ล้านเลขหมาย ซึ่งแสดงว่าคนไทย 1 คน มีโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยมากกว่า 1 เครื่อง รายได้ในงวดไตรมาสแรกปีนี้ 3 ค่ายมือถือผู้ประกอบการให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ต ได้แก่ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ ADVANCE บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ

DTAC และ บริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ TRUE มีรายได้รวมกันกว่า 101,802 ล้านบาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าคนไทยมีโทรศัพท์เคลื่อนที่มากเกินความจำเป็นรัฐบาลอาจมีการทบทวนพิจารณาจัดเก็บภาษีจาก “รายรับเฉพาะอัตราค่าบริการ” การใช้โทรศัพท์มือถือจากผู้ประกอบกิจการให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ต เพื่อควบคุมและลดการบริโภคพลังงาน ซึ่งโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือเป็นการบริโภคกลุ่มสินค้าที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพหากมีการใช้เป็นเวลานานก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพต่าง ๆ ในขณะเดียวกันเมื่อมีการเลิกใช้เครื่องโทรศัพท์เนื่องจากหมดอายุการใช้งาน หรือเกิดความเสียหายเสื่อมสภาพ หรือต้องการเปลี่ยนรุ่นต่อปัจจัยการใช้งาน ซึ่งโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือ จัดเป็นกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดหนึ่งที่จะกลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม สิ่งแวดล้อม

ปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดจากการเลิกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด รวมทั้งซากโทรศัพท์มือถือ นับว่าเป็นปัญหาสำคัญระดับโลก การกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกวิธีเพื่อลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ซึ่งทุกประเทศต้องหันมาบริหารจัดการอย่างเร่งด่วน การนำมาตรการทางภาษีมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อให้เกิดการควบคุมการบริโภคการใช้โทรศัพท์มือถือ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างสิ้นเปลืองจนเข้าข่ายลักษณะฟุ่มเฟือยจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคได้ โดยจัดเก็บภาษีจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมผลิตสินค้า หรือผู้ให้บริการเครือข่ายที่มีความเชื่อมโยงการทำงานควบคู่กัน จะสามารถควบคุมการบริโภคได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักภาษีอากรที่ดี และหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ดูแลสังคมความเป็นอยู่ สาธารณสุขชุมชน และสร้างสิ่งแวดล้อมสีเขียวเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีร่วมกัน

2.1.3 ความจำเป็นในการดำเนินการ

ความจำเป็นในการจัดเก็บภาษีจาก “รายรับเฉพาะอัตราค่าบริการ” ของผู้ประกอบกิจการให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ต หากรัฐบาลจะทบทวนให้มีการจัดเก็บภาษีจากโทรศัพท์เคลื่อนที่มีเหตุผลประกอบการพิจารณาดังนี้

1) เพื่อควบคุมและลดการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มากเกินความจำเป็น

การเก็บภาษีสรรพสามิตจาก “รายรับเฉพาะอัตราค่าบริการ” ของค่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่จะเป็นการควบคุมการใช้จ่ายที่เกินความจำเป็นของผู้บริโภค ผลการวิจัยของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ.2554 และข้อมูลสถิติการใช้โทรศัพท์ของ กสทช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟน (Smart phone) ที่มีอัตราสูงขึ้น ประชาชนในประเทศไทยมีการใช้เครื่องมือการสื่อสารจำนวนมาก จากผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2566 (ไตรมาส 2) ประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไป ประมาณ 65.7 ล้านคน พบว่า มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 57.7 ล้านคน (ร้อยละ 87.8) ใช้โทรศัพท์มือถือ 62.2 ล้านคน (ร้อยละ 94.7) และมีโทรศัพท์มือถือ 57.8 ล้านคน (ร้อยละ 87.9) ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือสูงที่สุด ร้อยละ 97.8 ส่วนภาคเหนือมีผู้ใช้โทรศัพท์มือถือต่ำที่สุด ร้อยละ 91.8 และจากผลการสำรวจประชาชนกลุ่มอายุ 15 - 24 ปี ใช้โทรศัพท์มือถือสูงที่สุด ร้อยละ 99.2 รองลงมาคือ ประชาชนกลุ่มอายุ 25 - 39 ปี ร้อยละ 98.9 ส่วนประชาชน กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีการใช้โทรศัพท์มือถือต่ำที่สุด ร้อยละ 81.3

โดยเมื่อพิจารณาประชาชนที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไปแบ่งตามระดับการศึกษา พบว่าผู้มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกลุ่มที่ใช้โทรศัพท์มือถือสูงที่สุด ร้อยละ 99.6 และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุพบว่า กลุ่มอายุที่ใช้โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone สูงที่สุดคือ กลุ่มอายุ 15 – 24 ปี ร้อยละ 100 และพบว่าเยาวชนไทยช่วงอายุ 15 – 24 ปี มีการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 51.9 รายงานเทรนด์โลกดิจิทัลปี 2024 ซึ่งมีข้อมูลสถิติของประเทศไทยจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 63.21 ล้านคน โดยที่อัตราการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 88 มีการเชื่อมต่อเครือข่ายมือถือมากถึง 97.81 ล้านเครื่อง คิดเป็นร้อยละ 136.1% ของประชากร ในขณะที่นั้น ผู้ใช้โซเชียลมีเดียของประเทศไทยร้อยละ 50.8 เป็นผู้หญิง ส่วนร้อยละ 49.2 เป็นผู้ชาย (https://www.matichon.co.th/social/news_4445275)

2) การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นเวลานานอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

ผลเสียของการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในระยะสั้นพบว่า จะมีอาการปวดหู ปวดศีรษะ ตาพร่ามัว มึนงง ขาดสมาธิเครียดนอนไม่หลับ เนื่องจากระบบพลังงานในร่างกายถูกรบกวน และในระยะยาวจะนำมาซึ่งที่มาของหลายๆ โรค เช่น โรคความจำเสื่อมเนื่องจากเนื้อเยื่อถูกทำลาย โรคมะเร็งสมองเนื่องจากสมองมีการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมไปจากปกติ โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป (EU: European Union) ในโครงการวิจัยที่ชื่อว่า “Reflex” ได้ออกมากล่าวระบุในเบื้องต้นว่าคลื่นสัญญาณจากโทรศัพท์เคลื่อนที่อาจทำให้ดีเอ็นเอได้รับความเสียหาย และความเสียหายดังกล่าวเป็นความเสียหายชนิดถาวรไม่อาจแก้ไขได้โดยธรรมชาติหรือโดยตัวเซลล์เองซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดเซลล์มะเร็ง

3) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

จะพบว่าโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการออกรุ่นใหม่ ๆ มาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้โทรศัพท์เคลื่อนที่รุ่นเก่าก็จะกลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Waste หรือ E-waste) ซึ่งหมายถึง ขยะจำพวกเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เสื่อมสภาพหรือไม่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้งาน ซึ่งครอบคลุมผลิตภัณฑ์เกือบทุกประเภทที่ใช้กระแสไฟฟ้าหรือสนามแม่เหล็กไฟฟ้าในการทำงาน กรมควบคุมมลพิษเลือกที่จะใช้คำว่า “ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์” (Waste Electrical and Electronic Equipment หรือ WEEE) อุปกรณ์ IT คอมพิวเตอร์ เมนเฟรม โน้ตบุ๊ก เครื่องสแกนภาพเครื่องโทรสาร/โทรศัพท์/โทรศัพท์มือถือ แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ นับว่าเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอายุการใช้งานเฉลี่ย 1-2 ปี เมื่อทิ้งซากโทรศัพท์มือถือและซากแบตเตอรี่ปะปนไปกับขยะมูลฝอยชุมชนและเวลาผ่านไป ส่วนเปลือกห่อหุ้มของเครื่องโทรศัพท์และแบตเตอรี่เสื่อมสภาพหรืออุปกรณ์สารเคมีที่เสื่อมสภาพภายในจะไหลออกสู่สิ่งแวดล้อม สารพิษนี้จะเข้าสู่ระบบนิเวศน์และระบบห่วงโซ่อาหารผ่านทางดิน น้ำ และอากาศ และก่อให้เกิดอันตรายต่าง ๆ ซึ่งสารพิษที่พบในโทรศัพท์มือถือและแบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือประกอบด้วย ตะกั่ว แคดเมียม สารทนไฟซึ่งทำจากโบรมีน เบริลเลียม สารหนู นิกเกิล โดยทั่วไปโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือมีวงจรชีวิตสั้นกว่า 2 ปี และแบตเตอรี่มีวงจรชีวิตของการชาร์จที่ 200 รอบ จากการคาดการณ์ของกรมควบคุมมลพิษคาดว่า โทรศัพท์มือถือจะกลายเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ที่พบมากที่สุดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก

ปี โดยในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา มีโทรศัพท์มือถือถือเก่าตกค้างอยู่ในครัวเรือนทั่วประเทศประมาณ 200 ล้านเครื่อง และประมาณการว่าจะพบซากโทรศัพท์มือถือเพิ่มอีก 13.42 ล้านเครื่อง

4) เพิ่มรายได้ให้รัฐบาล โดยจากคาดการณ์หากมีการมาจัดเก็บภาษีจาก “รายรับเฉพาะอัตราค่าบริการ” ตามจำนวนเลขหมายในปัจจุบัน ในอัตราตามมูลค่า (Ad Valorem Rate) ร้อยละ 2 จะทำให้รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น 2,000,000 – 13,000,000 ล้านบาทต่อเดือน (ปริมาณการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่รวม 138,070,397 ล้านเลขหมาย) โดยมีการหักนำส่งให้แก่กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อนำไปช่วยเหลือลดปัญหาด้านสาธารณสุขหรือด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการทิ้งซากขยะอิเล็กทรอนิกส์เป็นการปฏิบัติตามหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีของภาษีสิ่งแวดล้อม

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางการจัดทำข้อเสนอ

เมื่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของโลกเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการ ได้มีการนำหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีอากรมาใช้ ซึ่งนายประพันธ์ คงเอียด (2562) วารสารภาษีอากร ปีที่ 38 ฉบับที่ 454 เดือนกรกฎาคม 2562 ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีประเภทหนึ่งในระบบภาษีอากร ดังนั้น การบริหารการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดจึงต้องอาศัย “หลักการของภาษีอากรที่ดี” ซึ่งเมื่อพิจารณาภาษีอากรที่ดีในมิติหรือแง่มุมของภาษีสรรพสามิตแล้ว “ภาษีสรรพสามิตที่ดี” ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ความเป็นธรรม (Equity) ในที่นี้หมายถึง ความยุติธรรมด้านราคาที่ใช้เป็นฐาน (Base) ในการคำนวณภาษี ความยุติธรรมเรื่องกำหนดชนิด ประเภท และลักษณะของสินค้าหรือบริการที่ทำให้สินค้าหรือบริการหนึ่งต้องเสียภาษีในอัตราที่มากกว่าสินค้าหรือบริการอื่น ๆ โดยพิจารณาจากเจตนารมณ์หรือหลักการทางทฤษฎีอันเป็นพื้นฐานของภาษีสรรพสามิต ความยุติธรรมเป็นเรื่องหลักในการจัดเก็บภาษีอากรทุกชนิดว่าควรที่จะยึดหลักจัดเก็บภาษีอากรจากผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ (Beneficiary – Pays Principle) หรือจัดเก็บภาษีจากความสามารถในการจ่ายภาษี (Ability-to-Pay Principle) ความเป็นธรรมในทางทฤษฎีเป็นแนวคิดที่นำไปใช้ร่างกฎหมายเพื่อให้ได้กฎหมายภาษีอากรที่ดีมีความเป็นธรรม ส่วนความเป็นธรรมในทางปฏิบัติจะเกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ การเสียภาษีอากรควรคำนึงถึงความสามารถหรือรายได้ของผู้ประกอบการและประชาชนผู้เสียภาษีเป็นหลัก เช่น คนที่มีรายได้มากก็เสียภาษีมาก คนที่มีรายได้น้อยก็อาจเสียภาษีน้อยหรือไม่เก็บเลย คนที่มีรายได้เท่าเทียมกันก็ควรเสียเท่ากัน

2. ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) กล่าวคือ อัตราภาษีที่จัดเก็บต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดการหยุดชะงักของระบบเศรษฐกิจและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตนั้น ได้ เช่น ภาษีบุหรี่ที่ช่วยทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่ลดลงถือเป็นภาษีที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การกำหนดส่วนต่างของอัตราภาษีภายในสินค้าหรือบริการประเภทเดียวกันแต่ต่างชนิดกัน เช่น เบียร์กับเหล้า ก็อาจส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิภาพของภาษีถ้าส่วนต่างของอัตราภาษีมีค่าน้อยเกินไปก็อาจจะทำให้ผู้บริโภคไม่มีแรงจูงใจที่จะปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมการบริโภคไปสู่สินค้าหรือบริการชนิดที่มีภาษีต่ำกว่า ในขณะที่เดียวกันถ้าส่วนต่างของภาษีมีมากเกินไปก็อาจทำให้ผู้ผลิตสินค้าหรือบริการเกิดความเสียเปรียบทางการค้ากับสินค้าหรือบริการที่เป็นคู่แข่งชั้นทางการค้าได้

3. ความเอื้ออำนวยในการจัดเก็บภาษี (Collectability) กล่าวคือ จะต้องสามารถนำไปบังคับใช้ได้จริง สามารถเข้าใจได้ง่ายไม่ซับซ้อนจนเกินไป โดยบทบัญญัติตามกฎหมายจะต้องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ต้องไม่มากเกินไปจนจำเป็น แต่ก็ต้องทำให้ยากต่อการหลีกเลี่ยงภาษีหรือหนีภาษี ทั้งนี้ควรมีต้นทุนในการจัดเก็บตลอดจนการควบคุมดูแลที่ต่ำ

4. ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม (Behavioral Effects) เจตนาารมณ์หลักสำคัญประการหนึ่งของภาษีสรรพสามิต คือ การควบคุมการบริโภคสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี ดังนั้น อัตราภาษีสรรพสามิตที่ดีจะต้องสามารถก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคได้ในระดับหนึ่งซึ่งเป็นระดับที่เหมาะสมทั้งต่อผู้ผลิตสินค้าและผู้บริโภค กล่าวคือ จะต้องไม่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ผลิตกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป

5. ความยืดหยุ่น (Elasticity) อัตราภาษีสรรพสามิตที่ดีต้องสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะตลาดได้ เช่น อัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนอัตราเงินเพื่อสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงไปของสภาวะทางสังคมได้ เช่น การคำนึงถึงความสำคัญของการประหยัดพลังงานในสภาวะที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกมีราคาสูงซึ่งหากต้องการที่จะปรับเปลี่ยนอัตราภาษีก็สามารถทำได้โดยมีค่าใช้จ่ายน้อยหรือค่าเสียโอกาสในระดับต่ำ

6. ความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (Compatibility) กล่าวคือ อัตราภาษีสรรพสามิตที่ดีจะต้องสอดคล้องกับการจัดเก็บภาษีอากรอื่น ๆ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในช่วงนั้น ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของสังคม อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ต้องมีนโยบายที่แน่นอนในการจัดเก็บภาษีเพราะการที่รัฐเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อย ๆ ก็อาจกระทบถึงการวางแผนธุรกิจของเอกชนด้วย

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับรัฐบาลและลดการบริโภคสินค้า โดยภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) ที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการที่รัฐเห็นว่าควรจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูงเกินกว่าสินค้าและบริการทั่วไป ทั้งที่ผลิตขึ้นภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อลดการบริโภคที่อาจจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี สินค้าหรือบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นหรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรวมถึงสินค้าหรือบริการที่ได้รับประโยชน์เป็นพิเศษจากกิจการของรัฐ

2.2.2 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

1) แนวคิดหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

ภาษีสิ่งแวดล้อม (Environmental Tax) เป็นมาตรการทางการคลังที่ถูกนำมาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการเพิ่มการจัดเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ก่อมลพิษเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อลดการบริโภค ลดการก่อมลพิษ ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

(Polluter Pays Principle: PPP) ซึ่งหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP) นี้ถูกนำเสนอโดยองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ตั้งแต่ทศวรรษ 1970 และเป็นที่ยอมรับเรื่อยมาจนปัจจุบัน เสนอให้นำมาใช้เป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการป้องกันแก้ไขปัญหา มลพิษโดยมีสาระสำคัญ คือ การกำหนดให้ผู้ก่อมลพิษมีหน้าที่แบกรับภาระการลงทุนและการออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด (Internalization of environmental costs) ที่จำเป็นสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษที่เกิดขึ้นจากการ ประกอบการ รวมทั้งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการขจัดมลพิษทั้งหมดที่รัฐได้ดำเนินการไปเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และหากเกิดความเสียหายต่อชีวิต สุขภาพอนามัย หรือทรัพย์สินของผู้ใด ผู้ก่อมลพิษต้องมีหน้าที่ชดเชยความเสียหายดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วย หลักการนี้ปรากฏอยู่ในปฏิญญาริโอว่าด้วยเรื่อง สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Rio Declaration on Environment and Development) โดยระบุไว้ในหลักการที่ 16 มีชื่อเป็นทางการว่า “หลักการผลักดันต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมกลับเข้าสู่ผู้ก่อ (Internalization of Environmental Costs)” แต่คนส่วนใหญ่นิยมเรียกว่า The Polluter Pays Principle (PPP) โดยหลักการนี้ระบุว่า ผู้มีอำนาจกำกับดูแลระดับรัฐควรพยายามที่จะส่งเสริมการผลักดันต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมที่เป็นต้นทุนการก่อผลกระทบต่อภายนอกกลับสู่ผู้ก่อ และพยายามใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์โดยคำนึงถึงแนวทางที่ว่าผู้ก่อมลพิษ (polluter) ควรเป็นผู้รับผิดชอบ ต้นทุนของมลพิษด้วยการพิจารณาอย่างระมัดระวัง (due regard to) ต่อผลประโยชน์สาธารณะและไม่บิดเบือนการค้าระหว่างประเทศและการลงทุน

ซึ่งในปัจจุบันแม้จะได้มีการกำหนดประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐไว้ ในตอนที่ 20 ของบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต ท้ายพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วก็ตาม แต่มีการกำหนด อัตราการจัดเก็บภาษีเหล็กร้อยละศูนย์ หากพิจารณาแล้วจะพบว่า ปัจจุบันมีการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือ โทรศัพท์มือถือที่เพิ่มมากขึ้นจนอาจเรียกได้ว่าเข้าถึงลักษณะฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ผู้ประกอบการมีการออกผลิตภัณฑ์รุ่นใหม่ ๆ ทั้งที่โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้อยู่เดิมยังสามารถใช้งานได้จนเกิดเป็นปัญหาขยะอิเล็กทรอนิกส์ในหลายประเทศ ในขณะที่การกำจัดขยะอิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอนกระบวนการสามารถดำเนินการได้เฉพาะที่ซึ่งหากมีการดำเนินการกำจัดไม่ถูกวิธีจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อมนุษย์และระบบนิเวศน์ ผลกระทบต่อสุขภาพ และสุขภาพของผู้ใช้งานอันตรายที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีเพิ่มมากขึ้นนำมาซึ่งค่าใช้จ่ายภาครัฐด้าน สาธารณสุขที่เพิ่มมากขึ้นตามมา ดังนั้น หากมีการขยายฐานการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตโดยจัดเก็บภาษีจากรายรับ เฉพาะอัตราค่าบริการของค่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราที่เหมาะสม นอกจากจะส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมในระบบการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต ยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับภาครัฐนำไปพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่งด้วย และหากมีการจัดเก็บภาษีจากสินค้าหรือบริการที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม สังคม ควรกำหนดให้มีการหักรายรับบางส่วนนำส่งให้แก่กองทุนต่าง ๆ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านสาธารณสุข หรือร่วมสนับสนุนส่งเสริม กิจกรรมดูแลสิ่งแวดล้อมสีเขียวตามหลัก ESG/BCG

2) วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

ภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าและบริการเฉพาะอย่าง (Selective Sale Tax) ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าสินค้าและบริการทั่วไป (General Sale Tax) มีลักษณะเป็นภาษีทางอ้อม (Indirect Tax) ซึ่งมีการจัดเก็บจากผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้า ผู้ประกอบการที่ให้บริการ ผู้นำเข้า หรือผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตโดยทั่วไปแล้วมักเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์สำคัญในการจัดเก็บ 2 ประการ ได้แก่ ๑) การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพื่อนำมาใช้เป็นรายได้ของรัฐ ภายใต้หลักของการกระจายรายได้ซึ่งมักจะดำเนินการผ่านการจัดเก็บภาษีโดยใช้ฐานภาษีตามมูลค่ากับสินค้าและบริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือย (Luxury Excise Tax) และ ๒) การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพื่อควบคุมและลดการบริโภค ควบคู่ไปกับการสะท้อนผลกระทบภายนอกเชิงลบ (Negative Externalities) ที่เกิดขึ้นจากการบริโภคสินค้าและบริการในกลุ่มที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน (Sumptuary Excise Tax) การจัดเก็บภาษีที่สอดคล้องกับหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pay Principle)

ผลการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ลดลงจากเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 15.85 สาเหตุหลักเป็นผลสืบเนื่องจากมาตรการปรับลดอัตราภาษีน้ำมันดีเซลลงทำให้จัดเก็บภาษีสรรพสามิตได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบกับรายได้จากการจัดเก็บภาษีสินค้าประเภทรถยนต์ สุรา เบียร์ลดลงอย่างต่อเนื่อง มีการผลิตเพื่อจำหน่ายลดลงจากหลายสาเหตุ เหตุผลจากผู้ประกอบการพบว่าคำสั่งซื้อจากลูกค้าลดลง สินค้าที่ผลิตไว้แล้วไม่มีการจำหน่ายออกสู่ตลาดได้อย่างตามที่คาดการณ์ ซึ่งคาดว่าเป็นผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจภายในประเทศที่หดตัวหรือยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ คนไทยมีกำลังซื้อลดลงจึงต้องเลือกซื้อสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพก่อน สำหรับปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าจำหน่ายได้ลดลง อาทิ ความนิยมในการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงจากเดิม กลุ่มผู้บริโภคมีการหดตัวลง มีสินค้าทดแทนที่หลากหลายดึงดูดใจผู้บริโภคเพิ่มขึ้น การหาซื้อสินค้าทดแทนได้ทุกที่ทุกเวลา การเข้าถึงสินค้าที่ไม่ได้อยู่ในท้องตลาดได้ง่ายขึ้น ความต้องการทดลองสินค้าใหม่ๆ เพิ่มขึ้น การกระตุ้นชักจูงให้อายากทดลองสินค้าจากต่างประเทศรุนแรง ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อภาคการบริโภคสินค้าภายในประเทศ เมื่อมีการบริโภคที่ลดลงจากปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อความสามารถของผู้ประกอบการในการชำระภาษี ซึ่งภาษีสรรพสามิตเป็นการจัดเก็บจากปริมาณสินค้าและการเข้าใช้บริการ ปัจจุบันมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในสินค้าบางประเภทในอัตราสูงอยู่แล้ว หากมีการเพิ่มอัตราภาษีจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนของผู้ประกอบการและจะถูกผลักภาระสู่ผู้บริโภคในที่สุด หากความสามารถในการชำระภาษีลดลงอาจเกิดแรงผลักดันให้เกิดการหลบเลี่ยงการชำระภาษีหรือถูกผลักออกจากระบบ รัฐเกิดการสูญเสียรายได้เพิ่มขึ้น

ตามวิสัยทัศน์ของกรมสรรพสามิตมุ่งการเป็น “ผู้นำการจัดเก็บภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน” ให้ความสำคัญกับการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นองค์การต้นแบบส่งเสริมด้าน ESG/BCG รวมทั้งใช้มาตรการทางภาษีดูแลสุขภาพประชาชนเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขของประเทศ จึงมีแนวคิดในการศึกษาแนวทางการขยายฐานภาษีเพื่อลดการบริโภคสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ในขณะที่เดียวกันภาษีที่จัดเก็บได้ควรถูกนำส่งสนับสนุนในการดูแลสิ่งแวดล้อมและชุมชนด้วย การจัดเก็บภาษี

จาก “รายรับเฉพาะอัตราค่าบริการ” การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือเครื่องโทรศัพท์มือถือที่มีการใช้ปริมาณเพิ่มมากขึ้นจะเป็นมาตรการหนึ่งในการกำกับควบคุมการบริโภคสินค้าในขณะเดียวกันรายได้จากการจัดเก็บภาษีจะร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ดูแลสังคม สิ่งแวดล้อม

2.2.3 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ตอนที่ 20 มีการกำหนดประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐ ประเภทที่ 20.01 กำหนดพิกัตอัตราภาษีสรรพสามิตตามมูลค่าไว้ที่ร้อยละ 30 จึงมีแนวคิดทบทวนการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากกิจการโทรคมนาคมในอัตราตามมูลค่าร้อยละ 2 เพื่อไม่ให้ถูกผลกระทบไปให้ผู้บริโภคมากเกินไป ในการนี้ได้เสนอแนวทางเลือกการจัดเก็บภาษีไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 จัดเก็บภาษีจาก “รายรับอัตราค่าโทรตามโปรโมชั่น” ที่บริษัทกำหนด โดยจัดเก็บภาษีตามมูลค่าในอัตราร้อยละ 2

แนวทางที่ 2 จัดเก็บภาษีจาก “รายรับอัตราค่าโทรเกินจากโปรโมชั่น” เช่น โพรโมชันโทรฟรีในเครือข่ายเดียวกัน 500 นาที Internet ไม่จำกัด หากมีการใช้โทรเกินคิดนาทีละ 0.50 บาท หรือนอกเครือข่ายนาทีละ 1 บาท จะจัดเก็บภาษีเฉพาะค่าโทรที่เกินจากโปรโมชั่นเท่านั้น

แนวทางที่ 3 จัดเก็บภาษีจาก “รายรับอัตราค่าโทรเกินจากโปรโมชั่น และค่าบริการเสริม” เช่น โพรโมชันโทรฟรีในเครือข่ายเดียวกัน 500 นาที Internet ไม่จำกัด หากมีการใช้โทรเกินคิดนาทีละ 0.50 บาท หรือนอกเครือข่ายนาทีละ 1 บาท และหากมีการใช้บริการเสริม เช่น SMS MMS ข้อความละ 6 บาท โหลดเพลงรอสาย ดูหนัง ฟังเพลง อัตรา 30 บาทต่อเดือน จะจัดเก็บภาษีเฉพาะค่าโทรที่เกินจากโปรโมชั่นและรายรับจากค่าบริการเสริม

จากข้อเท็จจริงพบว่าในปัจจุบันผู้ประกอบการระบบเครือข่ายโทรศัพท์มีการให้บริการที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นนอกจากการใช้โทรศัพท์เพียงอย่างเดียวไม่เหมือนในช่วงเวลาที่ผ่านมา เช่น การใช้งานแอปพลิเคชันต่าง ๆ การดูหนัง ฟังเพลง เล่นเกมออนไลน์ ประชุม ทำธุรกรรมทางการเงิน ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ หากจะมีการดำเนินการทบทวนให้มีการจัดเก็บภาษีจากโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ และควรมีการดำเนินการอย่างรัดกุมเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

1) ต้องมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลสภาพการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนรายรับประเภทต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดโครงสร้างอัตราภาษีที่จะนำมาใช้ว่าควรจะมีการจัดเก็บจากรายรับทั้งหมดหรือจัดเก็บจากเฉพาะรายรับบางส่วน ตลอดจนต้องวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตอย่างละเอียด เพื่อให้การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากการให้บริการในรูปแบบดังกล่าวไม่เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการและประชาชนผู้รับบริการจนเกิดการสร้างภาระเกินความจำเป็น

2) การพิจารณากำหนดโครงสร้างอัตราภาษีที่เหมาะสมกับรูปแบบการให้บริการที่มีลักษณะฟุ่มเฟือยเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในระบบการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต คำนึงถึงหลักความเป็นธรรม (Equity) และเอื้ออำนวยในการจัดเก็บภาษี (Collectability) สามารถเข้าใจได้ง่ายไม่ซับซ้อน

3) เนื่องจากมีการกำหนดประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐ ไว้ในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อยู่แล้ว จึงสามารถอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ออกกฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษี พ.ศ. (ฉบับที่ ...) โดยมีบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต

4) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น หรือให้มีส่วนร่วมในทางเลือกจากกลุ่มผู้ประกอบการเพื่อนำข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ สรุปผลนำเสนอกรมพิจารณาแนวทางการดำเนินการที่ลดการเกิดผลกระทบต่อผู้บริโภค ช่วงสุดท้าย แต่ในขณะเดียวกัน การดำเนินการต้องเกิดประโยชน์กับภาครัฐทั้งในการดูแลด้านสังคม สาธารณสุข และการบริหารงบประมาณเพื่อใช้ในด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

5) นำรายได้จากการจัดเก็บภาษีคืนกลับดูแลสังคม โดยกำหนดให้มีการนำส่งรายได้จากการจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 0.05 ให้แก่กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการส่งเสริม ดูแลสุขภาพประชาชนและกิจการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ซึ่งหากมีการจัดเก็บภาษีจากอัตราค่าบริการและมีการนำส่งเงินเข้ากองทุนดังกล่าวรายได้จากส่วนที่นำส่งเงินจะนำไปใช้ประโยชน์และเกิดคุณค่าต่อสังคมได้

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการ

1) ผู้ประกอบการอาจจะผลกระทบไปสู่ผู้บริโภค เนื่องจากผู้ประกอบการระบบเครือข่ายมีภาระที่ต้องจ่ายให้สำนักงาน กสทช. ทั้งค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (License Fee) ค่าการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (Universal Service Obligation: USO) ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรศัพท์ เป็นต้น หากมีการจัดเก็บภาษีอาจจะผลกระทบไปให้ผู้บริโภคทำให้ค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์ของผู้บริโภคก็อาจมีแนวโน้มขยับตัวสูงขึ้นตาม ในกรณีนี้จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจกับผู้ประกอบการให้เห็นถึงประโยชน์ที่จับต้องได้ที่แสดงออกมาในรูปของประโยชน์ที่จะได้รับด้านอื่น ๆ เช่น หากมีการดำเนินการสามารถนำไปลดภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี เป็นต้น

2) การจำกัดสิทธิการบริโภคขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยเฉพาะสมาร์ตโฟนเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต การจัดเก็บภาษีจากรายรับเฉพาะอัตราค่าบริการอาจทำให้รายจ่ายของผู้บริโภคสูงขึ้นเกิดข้อโต้แย้ง แต่หากพิจารณาถึงประเด็นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเพื่อลดการบริโภคสินค้าและการบริการที่ฟุ่มเฟือยทำลายสุขภาพหรือทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บภาษีจากรถยนต์ สุรา ยาสูบ น้ำมัน ก็มีใช้การจัดเก็บเพื่อจำกัดสิทธิการบริโภคขั้นพื้นฐาน แต่เป็นการควบคุมการบริโภคที่มากเกินไปจนความจำเป็น ซึ่งภาครัฐต้องสามารถดำเนินการกับทุกกิจการอย่างเท่าเทียม มีการกำหนดอัตราภาษีอย่างเป็นธรรมไม่สร้างภาระแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคจนเกินกำลังความสามารถในการจ่ายภาษี

พิษภัยที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมสูญเสียทรัพย์สิน ผลเสียต่อสุขภาพจากการใช้งานเวลานาน ราคาของโทรศัพท์บางรุ่นที่สูงเกินจนสร้างความเหลื่อมล้ำการบริโภคทางสังคมโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น และเทียบความจำเป็นของมูลค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่กับสิ่งของจำเป็นต่อการอุปโภคบริโภคประจำวัน ซึ่ง

เป็นการควบคุมการบริโภคสินค้าที่มีลักษณะฟุ่มเฟือยมากเกินไปจนความจำเป็น โดยแต่ละสินค้าที่ควบคุมให้มีการให้
คุณประโยชน์และโทษที่แตกต่างกัน กรมสรรพสามิตจึงต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคโดย

- จัดเวทีประชุมเสวนาพบปะกับผู้ประกอบการโดยตรง เพื่อสร้างความเข้าใจพร้อมรับฟังความคิดเห็นที่
สามารถนำมาประเด็นข้อสังเกต ข้อเสนอแนะไปวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติที่สร้างความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

- ให้มีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ถึงประโยชน์และพิษภัยจากการใช้โทรศัพท์มือถือ ผ่านช่องทาง
ต่าง ๆ อาทิ คลิปสั้นของหน่วยงาน (เผยแพร่ตรงจุดให้บริการของสำนักงานในเขตพื้นที่ภายในสังกัด) ผลิตรายการสั้น
ออกเผยแพร่สื่อโทรทัศน์หรือวิทยุ สื่อออนไลน์ เช่น facebook website ของหน่วยงาน Tiktok ช่องยูทูบผ่าน
Influencer (โดยเฉพาะช่องที่มีกลุ่มวัยรุ่นติดตามจำนวนมาก) วิทยากรเวทีเสวนา ครู อาจารย์ในสถาบันการศึกษา
ค่ายหรือกิจกรรมกลุ่มของนักเรียน นักศึกษา เป็นต้น

- บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ อาทิ
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) สำนักงานหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) พาณิชย์จังหวัด สภาผู้บริโภคอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) หน่วยงาน
จังหวัดเคลื่อนที่

3) การต่อต้านของผู้ประกอบกิจการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือ ที่อาจส่งผลกระทบต่อ
ขับเคลื่อนการดำเนินการ โดยกรมสรรพสามิตต้องสร้างความเข้าใจกับผู้ประกอบกิจการถึงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
ต่อสังคมโดยการเข้าสู่ระบบจะสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ในขณะที่เดียวกันกรมสรรพสามิตจะให้การ
ดูแลผู้ประกอบการที่อยู่ในระบบอย่างเท่าเทียม

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

คุณสมบัติของผู้นำองค์กรที่จะสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิด
ผลสัมฤทธิ์ได้เชิงรูปธรรมที่ควรมี ดังนี้

1. เป็นผู้นำในด้านทักษะการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการ
ปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่มีการระบุเป้าหมาย และแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถสนองตอบต่อภารกิจของ
กรมสรรพสามิตและการให้บริการประชาชนผู้เสียภาษี

2. เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ความรู้ ทักษะ 360 องศา)
สามารถกำหนดนโยบายองค์กรที่ชัดเจน กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนในทิศทางที่ถูกต้องกับบริบทและภารกิจของ
องค์กร กำหนดกลยุทธ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือดำเนินการสู่การนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล
ชัดเจน

3. เป็นผู้นำที่มีทักษะการสื่อสาร (Communication) เพื่อใช้ในการนำเสนอแนวทางดำเนินงานตาม
ข้อเสนอ และถ่ายทอดแนวคิดเพื่อให้มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานตามความ

เหมาะสมกับสภาพการณ์ สามารถโน้มน้าวชักจูงให้ปฏิบัติตามนโยบาย สนับสนุนให้คนในองค์กรมีส่วนร่วม ตระหนักถึงผลสำเร็จจากความร่วมมือ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานเกิดประสิทธิภาพ ลดปัญหาความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

4. เป็นผู้นำด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Managing Change) เป็นผู้ริเริ่มนำเสนอเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ระบบงานให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

5. ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถวิเคราะห์ปัจจัยผลกระทบ วิพากษ์ข้อมูลเชิงบวกเชิงลบ เพื่อกำหนดการวางแผนนโยบายนำสู่การปฏิบัติได้ตรงประเด็น

6. สามารถใช้เทคโนโลยีทันสมัยเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสั่งการได้รวดเร็ว ถูกต้อง ชัดเจน ถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์เพื่อประสิทธิภาพของงาน

7. เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม มีความยุติธรรม และมีธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการปฏิบัติงาน มีความเที่ยงตรงไม่เลือกปฏิบัติ ไม่มีอคติกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยยึดถือประโยชน์ของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญ

8. เป็นผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการส่งเสริมผลักดันให้เกิดนวัตกรรม รวมทั้งผลักดันให้สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด มีการพัฒนาทักษะความคิดอย่างเป็นระบบ ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม

9. ผู้นำควรให้เกียรติและยอมรับความแตกต่างทางความคิด สามารถประสานความร่วมมือของกลุ่มบุคคลที่แตกต่างทางความคิดเพื่อผลสำเร็จของงาน

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

1. มติชนออนไลน์. (16 เมษายน 2567). คนไทยใช้มือถือ 97 ล้านเครื่อง ท่องเน็ตฉ่ำ วันละ 8 ชม. เปิดสถิติค่าค้น 20 อันดับ มีอึ้ง! (16 เมษายน 2567) https://www.matichon.co.th/social/news_4445275
2. ข่าวสดออนไลน์. (16 เมษายน 2567). สรุปรเทรนด์ดิจิทัล คำค้นหายอดฮิตปี 2024 พิกคนไทยหาคำนี้ติดอันดับแรก https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_8114419,
3. สำนักบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม หมายเลขโทรศัพท์ (วันที่บันทึก : 18/3/2567) และรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
4. ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ฐานเศรษฐกิจออนไลน์ 1 มี.ค. 2567
5. ข่าวสาร 20/09/2565 สถิติการใช้โทรศัพท์มือถือของคนไทย <https://future-s.co.th/th/news/20092022-01/>
6. บทความโทรศัพท์เคลื่อนที่. ใน วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2567, <https://th.wikipedia.org/wiki/โทรศัพท์เคลื่อนที่>
7. บทความโทรศัพท์เคลื่อนที่. ใน วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2567, https://th.wikipedia.org/wiki/5_จ
8. บทความพิเศษ เทคโนโลยียุคระบบไร้สายแต่ละยุค สู่ 5G เครือข่ายไร้สายยุคที่ 5 อัปเดตล่าสุด 6 เมษายน 2563 ,<https://www.mreport.co.th/experts/technology/208-เทคโนโลยี-5G-วิวัฒนาการ>
9. บทความโทรคมนาคมในประเทศไทย . ใน วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2567, <https://th.wikipedia.org/wiki/โทรคมนาคมในประเทศไทย>
10. วารสารบริหารธุรกิจ. ปีที่ 39 ฉบับที่ 150, เมษายน-มิถุนายน 2559 ดร.ธำรงค์ศักดิ์ เสวตเลข อาจารย์ประจำภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
11. ผู้บริโภค ผลการวิจัยของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี (พ.ศ.2554) และข้อมูลสถิติการใช้โทรศัพท์ของ กสทช. https://www.matichon.co.th/social/news_4445275
12. หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต และหลักการภาษีสรรพสามิตที่ดี นายประพันธ์ คงเอียด (2562) วารสารเอกสารภาษีอากร ปีที่ 38 ฉบับที่ 454 เดือนกรกฎาคม 2562
13. พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นางสุรัตน์วดี นิลวณิชย์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา พ.ศ. 2533
 ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2548
 ปริญญาเอก -

ประสบการณ์การรับราชการ

พ.ศ. 2534 บรรจุเข้ารับราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ระดับ 3 กรมสรรพสามิต
 พ.ศ.2555 - พ.ศ. 2561 นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล
 พ.ศ.2561 - พ.ศ. 2563 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการจัดเก็บภาษี สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 10
 พ.ศ.2563 - พ.ศ. 2565 สรรพสามิตพื้นที่ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ลพบุรี
 พ.ศ.2565 ถึงปัจจุบัน สรรพสามิตพื้นที่ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 1

ผลงานทางวิชาการ

1. การจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนหรือองค์การ ตามกฎหมายเฉพาะเพิ่มขึ้นจากภาษีสรรพสามิต (ปี พ.ศ. 2561)
2. ภาษียาสูบกรณีนำเข้าแสดมภ์สรรพสามิตไปปิดบนของยาสูบ ณ โรงงานผู้ผลิตในต่างประเทศ (ปี พ.ศ. 2561)
3. วิเคราะห์แนวทางการชำระภาษีสินค้าเครื่องดื่มเข้มข้นที่มีส่วนผสมของน้ำตาลและสามารถละลายน้ำได้ (ปี พ.ศ. 2561)

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

กองทุนพัฒนาบุคลากรของกระทรวงการคลัง ศึกษาต่อระดับปริญญาโท

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

สรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 1
 สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ปทุมธานี 1 กรมสรรพสามิต